
DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM

BIBLIOTERÁPIA
szakirányú továbbképzési szak

KÉPZÉSI FÜZET

Debreceni Református Hittudományi Egyetem
Felnőttképzési Központ

Debrecen
2022

Tartalomjegyzék

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK	2
KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK	3
MINTATANTERV	7
TANULMÁNYI INFORMÁCIÓK	9
FELNŐTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS	10
TANTÁRGYLEÍRÁSOK	12
SZAKDOLGOZATI ÚTMUTATÓ ÉS KÖVETELMÉNYEK.....	40
BIBLIOTERÁPIA KÉPZÉS SZAKDOLGOZATI KÖVETELMÉNYEK.....	43

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az intézmény címe:	Debreceni Református Hittudományi Egyetem 4026 Debrecen, Kálvin tér 16. Telefonszám: 52/518-500
Központvezető:	Dr. Joó Anikó PhD
Képzésfelelős:	Dr. Molnár-Tamus Viktória PhD
Oktatásszervező:	Szabados Boglárka
A képzés formája:	esti tagozat

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK Biblioterápia szakirányú továbbképzési szak

- I. A szakirányú továbbképzés neve:**
Biblioterápia szakirányú továbbképzési szak
- II. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:**
OH-FHF/2137-2/2000.
- III. A képzést indító intézmény indítási engedélye:**
FF/664-4/2012.
- IV. A létesítő intézmény neve**
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
- V. A képzést indító intézmény neve:**
Debreceni Református Hittudományi Egyetem
- VI. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:**
  - 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:**
Biblioterápia szakirányú továbbképzési szak
  - 2. A szakirányú továbbképzésben szerorzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:**
Biblioterapeuta
  - 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:**
Bölcsészettudomány képzési terület
  - 4. A felvétel feltételei:**
Legalább alapképzésben szerzett oklevél a következő képzési területek egyikén: orvos- és egészségügytudomány, társadalomtudomány, pedagógusképzés, művészet, művészetközvetítés, bölcsészettudomány, hitéleti, jogi és igazgatási.
További feltételek:
    - motivációs kérdések írásbeli megválaszolása és azt követő beszélgetésen való részvétel
    - valamely világnyelvnek a szakirodalom olvasására alkalmas ismerete.

5. Képzési idő, félévekben meghatározva:
4 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:
120 kredit

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzendő ismeretek:

- a biblioterápiás szakmai olvasói attitűd kialakítása és fejlesztése,
- poetry therapy egyéni és csoportos formájának gyakorlása,
- irodalomtörténeti és irodalomelméleti jártasság szakirányú fejlesztése,
- irodalom-esztétikai tudás biblioterápiás szakirányú fejlesztése,
- biblioterápiás csoport önálló vezetéséhez szükséges kompetenciák,
- szaktudományos eredmények nyomon követése magyar és idegen nyelven,
- ezen új ismeretek integrálása a biblioterápiás tevékenységekbe,
- a biblioterápiás munka szakszerű jegyzőkönyvezése,
- rendszeres szupervízióon való részvétel.

Személyes adottságok, készségek:

- magas szintű kommunikációs készség,
- nyelvi kreativitás,
- magas szintű stressz tűrő képesség,
- fejlett empátikus készség,
- jó szervező készség,
- segítői attitűd megléte

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben:

a. klinikai alkalmazásban terápiás, preventív, rehabilitációs célok megvalósításában orvosi, pszichológusi ellenőrzés mellett:

- pszichiátriában a krízis-intervenció területén
- egyéb integrált pszichológiai szakterületeken
- hospice és palliatív medicinában
- pszichoedukációban

b. oktatásban:

- normál-pedagógiában az egyes tantárgy-pedagógiák releváns területein
- gyógypedagógiában,
- tehetség-pedagógiában,
- óvónők és általános iskolai tanítók fejlesztő-pedagógiai munkájában,
- összehasonlító irodalomtudományi munkában,
- az olvasás és írás pedagógiai, szociológiai, esztétikai, filozófiai, etikai, pszichológiai vonatkozásainak vizsgálatában és alkalmazásában, hitoktatásban

c. szociális területen:

- mentálhigiénés tevékenységben,
- szociális munkában

d. pasztorációban:

- gyermek-, ifjúsági és családpsztorációban

e. jogi és igazgatási területen:

- büntetésvégrehajtó intézményekben a fogvatartottak szocio-kulturális animációs tevékenységeiben,
- nevelőtisztek reszocializációs célú munkájában,
- börtönpszichológiában

f. könyvtáros-informatikus szakterületen:

- közkönyvtárak felnőtt-olvasói számára kialakított biblioterápiás szolgálatban
- gyermekkönyvtárakban az olvasóvá nevelés programjainak megvalósításában

g. tudományos kutatásban a felsorolt területeken

h. könyvkiadói és szerkesztői munkában: szöveggondozásban és íróolvasó találkozók szervezésében

i. humán-erőforrás fejlesztésben, különös tekintettel a kommunikációs készségek fejlesztésére

j. nonprofit szférában:

- önszegélyző betegcsoportok programjaiban,
- gyermek- és ifjúsági táborok szervezésében, tevékenység-struktúra kialakításában

k. karitatív szervezetek programjainak működtetésében.

8. Meghatározó ismeretkörök és kreditek:

- Irodalmi, irodalomtudományi, esztétikai, pszichológiai, pszichiátriai és pedagógiai alapozó ismeretek: **44 kredit**
- Biblioterápia szakmai tárgyai: **21 kredit**
- Irodalmi, irodalomtudományi, esztétikai, pszichológiai, pszichiátriai és pedagógiai alapozó ismeretek speciális biblioterápiás szakterületen való alkalmazása: **27 kredit**
- Más művészetterápiák körében szerzett kiegészítő' ismeretek: **4 kredit**
- Saját-élmény, terápiás és probléma-alapú tanulás gyakorlat: **14 kredit**

9. A szakdolgozat kreditértéke:

10 kredit

VII. Képzésfelelős:

Dr. Molnár-Tamus Viktória PhD

MINTATANTERV
Biblioterápia szakirányú továbbképzési szak

Kód	Tantárgyak	Előfel- tételek	I.	II.	III.	IV.	St.	Tárgyfelelős
	Alapozó modul							
FB01	Esztétika		15+0 k 5				K	Dr. Bodrogi Ferenc
FB02	Irodalomtudomány/ hermeneutika I.		10+5 gyj 5				K	Dr. Fazakas Gergely
FB03	Irodalomtudomány/ hermeneutika II.	FB02		10+5 k 5			K	Dr. Fazakas Gergely
FB04	Személyiségelméletek		10+0 k 3				K	Dr. Kiss János
FB05	Pszichiátriai alapismeretek			10+5 gyj 5			K	Dr. G. Tóth Anita
FB06	Nem-formális tanulás			5+10 gyj 3			K	Dr. Molnár-Tamus Viktória
FB07	Segítő kommunikáció		5+10 gyj 5				K	Dr. Deckner Edit
FB08	Bibliaismeret		15+0 k 5				K	Dr. Hodossy-Takács Előd
FB26	Önismereti csoport I.		0+10 gyj 4				K	Dr. Kiss János
FB27	Önismereti csoport II.			0+10 gyj 4			K	Dr. Kiss János
	Törzs és szakképzési modul							
FB09	Olvasásszociológia I.			5+10 gyj 5			K	Dr. Joó Anikó
FB10	Olvasásszociológia II.	FB09			5+10 k 5		K	Dr. Joó Anikó
FB11	Könyvtár- és múzeumpedagógia				10+5 gyj 5		K	Dr. Keczn Mariann
FB12	A biblioterápia története és elméleti alapjai		15+0 k 6				K	Sóron Ildikó
FB13	A biblioterápia alkalmazási területei I. (oktatásban)	FB12		5+10 gyj 5			K	Jókainé Molnár Katalin
FB14	A biblioterápia alkalmazási területei II. (könyvtárban)	FB13			5+10 gyj 5		K	Sóron Ildikó
FB15	A biblioterápia alkalmazási területei III. (egyházi intézményben)	FB14				5+10 gyj 5	K	Bálint Ágnes
FB16	Művészetterápia I.				5+5 gyj 6		K	Kustárné Almási Zsuzsanna
FB17	Művészetterápia II.	FB16				5+5 gyj 6	K	Kustárné Almási Zsuzsanna

FB19	Kreativitás fejlesztés - poetry therapy					5+10 gyj 4	K	Lapis-Lovas Anett Csilla
	Szakmai gyakorlat							
FB21	Hospitálás oktatási- és egyházi intézményben, könyvtárban					0+15 gyj 2	K	Bálint Ágnes
FB22	Önálló csoportvezetés gyakorlat I.					0+10 gyj 3	K	Dr. G. Tóth Anita
FB28	Önálló csoportvezetés gyakorlat II.					0+10 gyj 3	K	Dr. G. Tóth Anita
FB29	Gyakorlatkísérő szeminárium I.					0+5 gyj 3	K	Dr. G. Tóth Anita
FB30	Gyakorlatkísérő szeminárium II.					0+5 gyj 3	K	Dr. G. Tóth Anita
	Szakedolgozati konzultáció							
FB24	Szakedolgozati konzultáció I.					5 gyj 3	K	Dr. Molnár-Tamus Viktória
FB25	Szakedolgozati konzultáció II.					5 gyj 7	K	Dr. Molnár-Tamus Viktória
	Össz. óraszám		95	85	90	60	330	
	Kreditszám		33	27	32	28	120	

TANULMÁNYI INFORMÁCIÓK

Tanév: 2022/23.

A tanév időbeosztása:

őszi félév:

szorgalmi időszak: 2022. szeptember 12. – december 16.

vizsgaidőszak: 2022. december 19. – 2023. január 27.

tavaszi félév:

szorgalmi időszak: 2023. február 6. – május 12.

vizsgaidőszak: 2023. május 15. – június 31.

Beiratkozás: az első konzultáció alkalmával

Konzultációk: havonta két alkalommal pénteken 13:00-tól, szombaton 9:00-tól.

A részletes órarend elérhető a Felnőttképzési Központ honlapján:

<https://felnottkepzes.drhe.hu/>

Ügyintézés helye és ideje:

Felnőttképzési Központ fsz. 030.

Hétfőtől csütörtökig 9:00-tól 16:00-ig

Pénteken 9:00-tól 13:00-ig

Telefonszám: 52/518-562

E-mail: felnottkepzes@drhe.hu

Képzési díj: 125.000 Ft/félév

A záróvizsgára való jelentkezés rendje:

Záróvizsgára az bocsátható, aki a képzési program minden előírt követelményét teljesítette. A hallgató a záróvizsgára való jelentkezési szándékát a honlapon elérhető nyomtatványnak a Felnőttképzési Központ által megadott határidőre történő benyújtásával jelzi.

FELNŐTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS (hallgatóknak)

Mely létrejött a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) alapján folyó iskolarendszerű szakirányú továbbképzés tárgyában – figyelemmel a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény előírásaira is – az 1. pontban megjelölt szerződő felek között az alábbi feltételekkel:

1. Szerződő felek:

Debreceni Református Hittudományi Egyetem (intézményi azonosító: FI12746)
mint képzést végző intézmény

..... (név, születési név) hallgató
.....(születési helye, ideje),
.....(anyja neve),
..... (lakcíme),
mint képzésben részt vevő hallgató, aki .....
alapképzettséggel rendelkezik.

2. A szerződés tárgya: **Biblioterápia** szakirányú továbbképzési szak.

3. A képzés időtartama: ..... félév, kezdő időpontja .....

4. A képzés tanterve: a DRHE által a képzési és kimeneti követelmények szerint kidolgozott és elfogadott tantervi háló és tantárgyi program szerint.

5. A képzés helye: 4026 Debrecen, Kálvin tér 16.

6. A képzés költsége 125.000.-Ft/félév, mely magába foglalja a tanulmányi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos összes költséget (vizsgadíj, pótvizsga díj, záróvizsga díj). A képzési díj a hallgatói jogviszony fennállása alatt nem módosul.

A képzés díja 125 000.-Ft, azaz egyszázhuszonöt-ezer forint/félév, mely összeget a hallgató az első félévben .....-ig, de legkésőbb a beiratkozástól/registrációtól számított két héten belül köteles a Neptun rendszeren keresztül átutalni a DRHE számlájára.

Ha a hallgató a tanulmányait – bármely okból – abbahagyja, a befizetett képzési díjat nem követelheti vissza.

7. A képzéshez szükséges infrastrukturális feltételeket a DRHE biztosítja, s azokat a hallgató a DRHE szabályzataiban foglaltak szerint jogosult használni.

8. A hallgató hallgatói jogviszonyára, tanulmányi és vizsgaügyeire a DRHE szabályzatai megfelelően vonatkoznak, melyeket köteles betartani. A szabályzat rendelkezéseinek megszegése esetén a DRHE az abban meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazza.

9. A foglalkozásokon való részvétel kötelező. Rendkívüli esetben legfeljebb a foglalkozások 20%-áról való távolmaradás engedélyezése kérelmezhető. Ennek túllépése nem teljesített krediteket von maga után. Az engedéllyel mulasztott tanórák tananyagának, követelményeinek pótlását és annak határidejét az érintett oktató határozza meg.

10. A hallgató jelen szerződés aláírásával igazolja, hogy a képzésről szóló tájékoztatót megkapta.

11. A hallgató a jelen szerződés alapján tudomásul veszi és elfogadja, hogy a képzés befejezését és a vizsga eredményes letételét oklevél dokumentálja.

Az oklevél igazolja, hogy a hallgató a szakirányú továbbképzésben részt vett, vizsgakövetelményeinek eleget téve azt eredményesen elvégezte, és **biblioterapeuta** végzettséget szerzett.

Az oklevélre a hallgató az abban foglaltak szerint alapíthatja jogait.

12. Ha a hallgató azzal szegi meg a szerződést, hogy a képzési költséget határidőre nem fizeti meg, a DRHE jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani. A DRHE szerződésszegése esetén a hallgató a Ptk. szerinti kártérítési igénnyel léphet fel.

13. A hallgató a jogorvoslati jogát az Nftv-ben és a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározottak szerint gyakorolhatja.

Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben – különösen a szerződő felek szerződésszegésére – a nemzeti felsőoktatási törvény, a felnőttképzésről szóló törvény, valamint a Ptk. idevonatkozó rendelkezései az irányadók.

Debrecen, 20..... napján

.....
rektor

.....
hallgató

TANTÁRGYLEÍRÁSOK

Tárgynév:	Esztétika
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FB01
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Bodrogi Ferenc Máté
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15+0
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A tantárgy elsősorban gyakorlati, s csupán másodsorban elméleti szempontból kíván közelíteni az esztétika tudományágához. Az utóbbi időben az esztétika fogalma is átalakult, helyet kapott a mindennapok minimális esztétikája, a természeti esztétika, és a populáris kultúra „tömegesztétikája” is a hagyományos műalkotás-esztétika mellett, a kultúratudományos fordulat eredményeképpen.

A kurzuson szemügyre vesszük az esztétika 18. századi kialakulásának fontosabb jellemzőit, erősen fókuszálva arra, hogy ez a hagyomány miképpen él tovább napjainkban. Középpontban mindvégig az esztétikai tapasztalat fog állni, az esztétikai találkozás, elsősorban szöveges, de „nem-szellemi” produktumok esetében is. Foglalkozunk az esztétikaiság performatív aspektusaival is, vagyis azzal, hogy egy irodalmi szöveg, vagy akár egy könyvtárgy már azelőtt „zsigeri” esztétikai viszonyra léphet velünk, hogy tudatos értelmezői tevékenységbe kezdenénk. A biblioterápia főbb hangsúlyait mindvégig szem előtt tartva tehát az lesz a fő kérdés, hogy mit kezdhetünk a befogadás esztétikai komponenseivel manapság, az élményközpontúság, az önismeret hangsúlyozásának korában, egyénileg, s oktatási helyzetben egyaránt.

2. Tantárgy tartalma:

Történeti esztétika (*esztétikai érzék, jó ízlés*).

Az esztétikai alaptapasztalatok (*aisztheszisz-poieszisz-katharszisz*).

A *hermeneutikai* és a *nem-hermeneutikai* esztétikai találkozás különbségei.

Az esztétikaiság, az élményközpontúság lehetséges helye az oktatásban.

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

Jegyszerzés: házi esszé írása egy előre megbeszélte, kapcsolódó tárgykörben.

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Hans Robert JAUSS: *Az esztétikai élvezet és a poieszisz, aisztheszisz és katharszisz alaptapasztalatai*, ford. KULCSÁR-SZABÓ Zoltán, in *Recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika*, szerk. KULCSÁR-SZABÓ Zoltán, Bp., Osiris, 1999, 158–177.

BODROGI Ferenc Máté: *A Fesztivalizáció paradigmája: reflektált élményközpontúság*, in *Élményközpontú irodalomtanítás*, szerk. B. F. M., Szombathely, Savaria University Press, 2016, 45–81. <https://mek.oszk.hu/16400/16457/16457.pdf>

Ajánlott irodalom:

Hans Ulrich GUMBRECHT: *A jelenlét előállítása. Amit a jelentés nem közvetít*, ford. PALKÓ Gábor, Bp., Ráció, 2010.

BODROGI Ferenc Máté: *Nyelv, élmény, materialitás. Az értelmezést nem igénylő jelenségekről a korai magyar esztétikai gondolkodásban*, in *Soráthajlás. Interdiszciplináris irodalmi tanulmányok*, Szombathely, Savaria University Press, 2016, 7–38. <https://mek.oszk.hu/16300/16304/16304.pdf>

Tárgynév:	Irodalomtudomány / Hermeneutika I.
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FB02
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Fazakas Gergely
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A tantárgy célja, hogy olyan gyakorlati ismereteket nyújtson a hallgatók számára, amellyel képesek lehetnek irodalmi szövegek értelmezésére.

Az interpretálás készségének fejlesztése elsősorban a szövegértelmező kompetenciák kibontakoztatásával történik. A többféle megközelítésmód tudatosítása, ezek egymáshoz való viszonyának megmutatása, egyes értelmezői módszerek fejlesztése, az interpretációs fogalmi háló pontosítása, illetve a saját szövegértelmezéseink reflexiós szintjének erősítése a feltétele annak, hogy a tantárgy utat nyisson a hermeneutika egyik alapkérdése, a szövegek általi önmegértés lehetőségei felé.

2. Tantárgy tartalma:

Interpretációs alapfogalmak.

Szövegértelmezési metódusok a gyakorlatban.

Reflexió az olvasói szerepekre.

Olvasási módok gyakoroltatása: szépirodalmi, popkulturális és képzőművészeti példákon keresztül.

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul.

Az elemzői készségek megmutatása: tanórai beszélgetés során, illetve egy rövid prezentációval (egy irodalmi szöveg értelmezési lehetőségeiről).

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

KAPPANYOS András, *Az interpretáció érvényessége*, Helikon, 2001/4, 475–489.

Umberto ECO, Az irodalom néhány funkciója, in UÓ, *La Mancha és Babel között. Irodalomról*, Bp., Európa, 2004, 7–29.

BALAJTHY Ágnes et al., *A Fausttól a Szívlakáig: Kortárs könyvek a középiskolában*, Bp., Tilos az Á, 2019.

Ajánlott irodalom:

- MOLNÁR Gábor Tamás, *A figyelem művészete: Bevezetés az irodalmi művek értelmezésébe*, Bp., ELTE, 2015. http://metodika.btk.elte.hu/file/TAMOP_BTK_BMK_1.pdf
- BERNÁTH Árpád et al., *Irodalom, irodalomtudomány, szövegértelmezés*, Bp., Bölcsész Konzorcium, 2006. <http://mek.niif.hu/05400/05477/05477.pdf>

Tárgynév:	Személyiségelméletek
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FB04
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Pinczésné dr. Palásthy Ildikó
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A tárgy olyan elméleti ismereteket nyújt a hallgatók számára, amelyek segíthetnek megérteni a személyiségen belül, illetve személyek között lezajló meghatározó jelentőségű jelenségeket. Oktatásának célja, hogy a hallgatókkal megismertesse a személyiségelméletek csoportosításának elveit, a személyiség biológiai, pszichológiai és társadalmi aspektusait. Tanuljuk a személyiség szerkezetét, működési mechanizmusait, annak érdekében, hogy képesek legyenek a hallgatók egy-egy történést, pszichés megnyilvánulást adott személyiségfelfogás, emberkép révén felismerni, értelmezni, az egészséges személyiségfejlődést megtámogatni.

2. Tantárgy tartalma:

A személyiséglélektanra vonatkozó rendszeralkotási követelmények

Emberkép, filozófiai, antropológiai, fejlődéseméleti ismérvek

Személyiségelméletek és személyiségdefiníciók

Biológiai és pszichológiai alapú teóriák

A pszichoanalitikus irányzat perspektívája. Sigmund Freud és C.G. Jung elmélete

A személyiség viselkedés- és tanuláselméleti megközelítése. A behaviorizmus elméletének klasszikus, neobehaviorista és kognitív-behaviorális perspektívája

Fenomenológiai megközelítés - önértékelés, önmegvalósítás, személyes konstrukciók

Humanisztikus pszichológia. Tranzakcióanalízis

Típustanok és vonáseméletek. A típuskutatás történeti áttekintése. Kategorialis és dimenzionális tipológiák, szűktartományú elméletek

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A tárgy kollokviummal zárul.

Feladat házi dolgozat készítése az alábbi témák egyikéből:

- egy személyiségelméleti irányzat bemutatása
- egy teoretikus munkásságának ismertetése
- recenzio készítése egy személyiségelméleti műről

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

- Allport, G. W. (1998): A személyiség alakulása. Kairosz, Budapest
Carver, Ch., S. – Scheier, M. F. (2001): Személyiségpszichológia. Osiris, Budapest. 195-463.
Jung, C. G. (1994): A lélektani típusok. Európa Kiadó, Budapest
Pinczésné Palásthy Ildikó - Kathyné Mogyoróssy Anita - Pauwlik Zsuzsa (2011): Személyiségfejlődés és viselkedési zavarok. RE-PE-T-HA-könyvek. Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok, Debrecen. 4-32.

Ajánlott irodalom:

- Mérei Ferenc (1989): A pszichológiai labirintus. Pszichoteam, Budapest
Peck, D. – Whitlow, D. (1988): Személyiségelméletek. Gondolat, Budapest
Szakács Ferenc - Kulcsár Zsuzsanna (szerk.) (1983): Személyiséglélektani szöveggyűjtemény II., Tankönyvkiadó, Budapest
Valentine, E. R. (1989): Fogalmak és nézőpontok a pszichológiában. Gondolat, Budapest

Tárgynév:	Bibliaismeret
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FB08
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Hodossy-Takács Előd
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15+0
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A hallgatók megszerzik a kellő jártasságot a Szentírás önálló és csoportos tanulmányozásához. Megismerik a bibliai történetek legfontosabb összefüggéseit és a bibliai irodalom egymásra épülő részeit.

2. Tantárgy tartalma:

1. téma: Rövid, átfogó bevezetés a Szentírás tanulmányozásához
  - a) Bibliai nyelvek, helyszínek
  - b) Bibliai könyvek keletkezési folyamata, út a kanonizálás felé
  - c) Nemzeti nyelvű bibliák
2. téma: A Tóra (1–5Móz)
3. téma: Könyvek a választott nép történetéről a királyság előtt (Józs, Bír, Ruth)
4. téma: A királyság(ok) kialakulása, története, bukása (1–2Sám, 1–2Kir, 1–2Krón)
5. téma: A fogság után (Ezsdr, Neh, Eszt)
6. téma: Költői szövegek az Ószövetségben
  - a) A történeti könyvekben (énekek)
  - b) Zsoltárok könyve
  - c) Énekek éneke, Jeremiás siralmi
7. téma: Bölcsességirodalom az Ószövetségben (Jób, Péld, Préd)
8. téma: Nagypróféták (Ézs, Jer, Ez, Dán)
9. téma: A 12 kispróféta (Hós–Mal)
10. téma: Szinoptikus evangéliumok
  - a) Máté
  - b) Márk
  - c) Lukács
11. téma: János evangéliuma
12. téma: Az Apostolok Cselekedetei
13. téma: Pál levelei
  - a) Gyülekezeti levelek
  - b) Pásztori levelek (1–2Tim, Tit) és Filemon
14. téma: Katolikus levelek
  - a) Zsidókhöz írt levél
  - b) Jakab, Péter, János és Júdás levelei
15. téma: Jelenések könyve

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

Kollokvium.

A vizsga a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28§ alapján zajlik. A hallgató a felelet előtt legalább 25 perc felkészülési időt kap, feleletre 20 perc áll rendelkezésre. Sikertelen felelet esetén póttétel húzására nincs lehetőség. A felelet osztályozása a TVSz 28§ (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Biblia–Istennek az Ószövetségben és az Újszövetségben adott kijelentése-magyarázó jegyzetekkel (Magyarázatos Biblia), Veritas – Harmat, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-288-145-4.

Ajánlott irodalom:

BARTHA T. (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon, 1–2. köt., Kálvin Kiadó, Budapest, 1.:1993, 2.:1995, ISBN: 963-300-529-9.

Tárgynév:	A biblioterápia története
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FB12
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Sóron Ildikó
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15+0
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

Olyan ismeretek átadása és olyan attitűdök kialakítása, amelyek által a leendő biblioterapeuta szakember képessé válik elkötelezett biblioterápiás tevékenység megtervezésére és irányítására egyének, közösségek és különböző korosztályok körében, személyiség- és képességfejlesztő, szocializációs, rehabilitációs, reedukációs funkciók vonatkozásában, iskolai és iskolán kívül, közművelődési, pasztorációs és egészségügyi keretek között.

2. Tantárgy tartalma:

A biblioterápia fogalma, ismérvei, helye a tudományterületek között
A biblioterápia gyökerei, története, jelentős személyiségek a tevékenység vonatkozásában
A biblioterápiás tevékenység célja
A biblioterápia elmélete
A biblioterápia főbb alkalmazási területei (általánosságban)
A biblioterapeuta személyiségének ismérve
A biblioterápia módszertanának alapjai, felkészülés a biblioterápiás tevékenységre

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A tárgy kollokviummal zárul.
A vizsga értékelésének alapját írásbeli dolgozat adja.
A dolgozat témája: „Egy tetszőleges keretek között zajló biblioterápiás foglalkozás forgatókönyvének az elkészítése”.

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Béres Judit: Terápiás célú olvasás és írás – biblioterápia
In: „Azért olvasok, hogy éljek”: Az olvasásnépszerűsítéstől az irodalomterápiáig
Pécs: Kronosz Kiadó, 2017. p.: 112-176.

Béres Judit: Egy személyiségközpontú biblioterápia felé

In: Helikon, 2016/2. p.: 259-268.

Beth Doll – Carol Doll: Fialok biblioterápiája, p.: 6-42.

https://ki.oszk.hu/sites/default/files/dokumentumtar/biblioterapia_gyermekeknek_es_serduloknek.pdf

Jeney Éva: Biblioterápia, irodalomterápia

In: Helikon, 2016/2. p.:151-155.

Könyv és lélek: Biblioterápiai tanulmányok (szerk. Vörös Klára, Gombos Péter)

Budapest: Magyar Olvasástársaság, 2015. 96 p.

Papp Ágnes Klára: Katarzis és karnevál: A biblioterápiás hatásmechanizmus két lehetséges modellje

In: Helikon, 2016/2. p.: 181-191.

Sóron Ildikó: Vérré válik az irodalom (nyomtatott kézirat), 2013

Ajánlott irodalom:

Katsányi Sándor-Nagy Attila: A biblioterápia

In: Könyvtárosok kézikönyve, 4. kötet: Határterületek

Budapest: Osiris Kiadó, 2002. p.: 80-86.

Alberto Manguel: Az olvasás története.- Budapest, Park Könyvkiadó, 2001.

Sarah McNicol-Liz Brewster: Bibliotherapy.- British Library: Facet Publishing, 2018.

Segített a könyv, a mese: Vallomások életről, irodalomról, olvasásról.- Budapest: Magyar Olvasástársaság, 1999.

Tárgynév:	Drámapedagógia
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FB18
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Pinczésné dr. Palásthy Ildikó
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+10
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

Olyan ismeretek nyújtása, jártasságok, készségek, képességek és attitűdök kialakítása, amelyek birtokában a leendő biblioterapeuta szakember képessé válik a kompetenciaalapú dramatikus tevékenység irányítására egyének és közösségek, különböző korosztályok körében személyiség- és képességfejlesztő, szocializációs, gyógypedagógiai, reedukációs funkciók vonatkozásában, iskolai és iskolán kívüli, közművelődési, pasztorációs keretek között.

2. Tantárgy tartalma:

A drámapedagógia fogalma, specifikus jegyei, produkciófelülete

A drámapedagógia története, gyökerei

Jelentős irányzatai, nemzetközi és hazai meghatározó személyiségei

A dramatikus tevékenység természete

A dramatikus tevékenység megszerezési lehetőségei - gyakorlatok, játékok, TIE, DIE

A drámapedagógia alkalmazása

a személyiségfejlesztésben, mentálhigiénés tevékenységben, pszichoedukációban,

az oktatásban, tehetséggondozásban,

gyógypedagógiában, inkluzív nevelésben

művészeti nevelési céllal,

szabadidő-eltöltési,

hagyományápolási, karitatív,

szocializációs és közösségfejlesztő funkcióval.

Drámafoglalkozások tervezése, vezetése, értékelése

A drámatanár attitűdje

A vonatkozó oktatáspolitikai dokumentumok, rendeletek, szabályok

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul.

Feladat házi dolgozat készítése az alábbi témák egyikéből:

- drámafoglalkozás-tervezet készítése,
- tematikus gyakorlatok gyűjtése,
- dramatikus népszokások leírása,
- mese vagy novella dramatizálása,
- műsorszerkesztés

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Gabnai Katalin (1987): Drámajátékok... Tankönyvkiadó, Budapest

Kaposi László (1995): Drámapedagógiai olvasókönyv. Magyar Drámapedagógiai Társaság, Budapest

Pinczésné Palásthy Ildikó (2003): Dráma-pedagógia-pszichológia. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen

Ajánlott irodalom:

Bagdy Emőke - Telkes József (1988): Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Tankönyvkiadó, Budapest

Cziboly Ádám (szerk.) (2017): Színházi nevelési és színházpedagógiai kézikönyv. InSite Drama, v.n.

Szauder Erik (2006): Inkluzív nevelés – Drámapedagógia. Kézikönyv a pedagógusképző intézmények számára. SuliNova Kht, Budapest

Zalay Szabolcs (2010): A megértés élménye. A konstruktív drámapedagógia alternatív áramlata. Pécsi Tudományegyetem, Pécs

Tárgynév:	Olvasásszociológia I.
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FB04
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Bálint Ágnes
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A tárgy olyan ismereteket nyújt a hallgatók számára, amelyek segíthetnek átlátni az olvasás kulturális és társadalmi beágyazottságát. Elhelyezi az olvasásszociológiát a társadalomtudományok és a szakszociológiák között. Foglalkozik az olvasásszociológia és az olvasáspszichológia, illetve az olvasáspedagógia kapcsolatával. Áttekinti az társadalmi szerkezet és rétegződés és az olvasási szokások összefüggéseit, bemutatja a különféle demográfiai csoportok olvasási szokásaira vonatkozó kutatási eredményeket (kor, nem, etnikai csoportok), az életmód, a szocializáció (család, oktatás, ízlés) és a kulturális, gazdasági, szociokulturális tényezők szerepét és az olvasásra gyakorolt befolyását.

2. Tantárgy tartalma:

A szociológia mint tudomány;

Kultúraszociológia, művészetszociológia, irodalomszociológia, művelődésszociológia;

A magyarországi olvasásszociológia története;

A kulturális rétegződés; a kulturális tőke; társadalmi egyenlőtlenségek;

Életmód és kultúra; magasművészet és tömegkultúra;

Szocializáció: olvasás a családban, olvasás az iskolában, öncélú és funkcionális olvasás; az olvasási képesség mint munkaerőpiaci előny/hátrány;

Olvasás és oktatás, nevelés kérdései;

Szocializációs problémák (olvasási zavarok, funkcionális analfabetizmus)

Szövegértés vizsgálatok

Az olvasás mint kulturális viselkedés, kognitív funkció;

Az irodalom szociológiája: az irodalmi élet, az irodalomkritika, a média (kánon);

Az irodalmi mű befogadása szociológiai és szociálpszichológiai szempontból.

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A tárgy kollokviummal zárul.

Feladat házi dolgozat készítése az alábbi témák egyikéből:

- egy szociológiai kutatási módszer bemutatása
- az érintett témák egy-egy részterületének bővebb ismertetése

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Gereben Ferenc: Olvasás- és könyvtárszociológiai vizsgálatok Magyarországon in
Könyvtárosok kézikönyve 4. kötet 17-50. o.

Nagy Antal – Katsányi Sándor: Olvasáslélektan és –pedagógia in Könyvtárosok kézikönyve 4.
kötet 51-86. o.

Kamarás István: Olvasásügy. Pécs, Iskolakultúra, 2005.

<https://mek.oszk.hu/03200/03258/03258.pdf>

Tárgynév:	Olvasásszociológia II.
Félév:	3. félév
Tárgykód:	FB10
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Bálint Ágnes
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+10
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A tárgy olyan ismereteket nyújt a hallgatók számára, amelyek segíthetnek átlátni az olvasás kulturális és társadalmi beágyazottságát. Elhelyezi az olvasásszociológiát a társadalomtudományok és a szakszociológiák között. Foglalkozik az olvasásszociológia és az olvasáspszichológia, illetve az olvasáspedagógia kapcsolatával. Áttekinti az társadalmi szerkezet és rétegződés és az olvasási szokások összefüggéseit, bemutatja a különféle demográfiai csoportok olvasási szokásaira vonatkozó kutatási eredményeket (kor, nem, etnikai csoportok), az életmód, a szocializáció (család, oktatás, izlés) és a kulturális, gazdasági, szociokulturális tényezők szerepét és az olvasásra gyakorolt befolyását.

2. Tantárgy tartalma:

Az olvasás pedagógiája

A gyermek olvasóvá nevelése a családban

A mese és az élettörténet szerepe a gyermek lelki-kognitív fejlődésében

Az önkifejezés és önreflexió lehetőségei mesealkotásban

Életkorok kulturális fogyasztása (kisiskolás, középiskolás, fiatal felnőtt, felsőoktatási hallgató, felnőttek olvasási szokásai)

Nemi különbségek az olvasásban

Társadalmi intézmények, közösségek, mozgalmak szerepe az olvasás elősegítésében

Az írott kultúra társadalmi intézményrendszere

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A tárgy kollokviummal zárul.

Feladat házi dolgozat készítése a fenti témák egyikéből:

- az olvasóvá nevelés egy sikeres külföldi vagy hazai programjának bemutatása
- média olvasási szokások változása egy kiválasztott demográfiai csoportnál
- az internetes tartalom-előállítás és az olvasás kapcsolata

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Boldizsár Ildikó: Meseterápia. Budapest, 2010

Olvasni jó! Tanulmányok az olvasás fontosságáról. Budapest, Pont, 2009

Péterfi Rita: Olvasásfejlesztés itthon és külföldön. Bevált módszerek, kipróbálásra érdemes ötletek http://www.tanszertar.hu/eken/2008_04/pr_0804.htm

Gombos Péter: A digitális generáció olvasási szokásai – a 2017-es reprezentatív olvasásfelmérés tapasztalatai

<http://www.azenkonyvtaram.hu/documents/11543/34323/Gombos+P%C3%A9ter.pdf/7a52f970-2055-487f-85fd-b358c36cec45>

Ajánlott irodalom:

Tematikus cikkgyűjtemény várható.

Tárgynév:	Könyvtár és múzeumpedagógia
Félév:	3. félév
Tárgykód:	FB11
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Dr. Kecván Mariann
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A tárgy alapvető célja, hogy rávilágítson a különféle típusú múzeumok oktatási és társadalmi hasznosítására, valamint a hallgatókat olyan elméleti és módszertani ismeretek birtokába juttassa, amelyek segítségével pedagógiai és/vagy pszichológiai munkájukat hatékonyabbá tehetik. A múzeumpedagógiai szeminárium az élményközpontú tanulás komplex személyiségfejlesztő hatását is szempontnak tartva igazodik a továbbképzési szak fő irányához..

2. Tantárgy tartalma:

A múzeumok szerepe az európai és a magyar kulturális életben

A múzeum hármass feladata – a múzeumi kommunikáció alapjai

A múzeumpedagógia fogalma, elméleti és történeti háttere

A múzeumpedagógia didaktikai és módszertani jellegzetességei (Reformpedagógiai elvek és módszerek, újabb tanuláselméletek megjelenése és alkalmazhatósága a múzeumpedagógiában)

Múzeum – iskola – élmény: múzeumpedagógia az oktatás szolgálatában

A múzeumpedagógia módszerei (A szemléltetéstől a projektmódszerig)

Oktatási segédanyagok készítésének elméleti és gyakorlati lépései.

A múzeum társadalmisítása - Hátrányos helyzetűek felzárkóztatása a múzeumpedagógia eszközeivel

Múzeumandragógia – múzeumpedagógia felnőtteknek

Az ötlettől a megvalósításig - kiállítások múzeumpedagógiai hasznosítása, a projekttervezés elmélete és gyakorlata.

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A gyakorlati jegy feltétele az órák látogatása, a kurzus végén zárthelyi dolgozat és egy múzeumpedagógiai foglalkozás tervezetének megírása.

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

- Foghtúy Krisztina (szerk.): Múzeumpedagógia. Útmutató pedagógusok számára. Budapest, Korona Kiadó, 1993.
- Koltai Zsuzsa: A múzeumi kultúráközvetítés változó világa (Iskolakultúra-könyvek 41.), Iskolakultúra, Veszprém, 2011.
- Torgyik Judit: Tanulás a múzeumpedagógia módszereivel, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2018.
- Vásárhelyi Tamás és Kárpáti Andrea (szerk.): Múzeumi tanulás, MTM –Typotex, Budapest, 2011.

Ajánlott irodalom:

- Bereczki Ibolya és Ságghi Ilona (szerk.): Szórakoztatva tanulni, tanulva szórakozni! Projekt módszer a múzeumpedagógiában. Múzeumiskola 1., Szabadtéri Néprajzi Múzeum - Múzeumi Oktatási és Képzési Központ, Szentendre, 2009,
- Bereczki Ibolya és Ságghi Ilona (szerk.): Tudás és gyakorlat. Múzeumpedagógiai módszerek- európai példák és hazai alkalmazások. Módszertani fejlesztés. Múzeumi iránytű 5. Szabadtéri Néprajzi Múzeum - Múzeumi Oktatási és Képzési Központ, Szentendre, 2010.
- Pató Mária (szerk.): Nyitott kapukkal. Múzeumok ma-holnap, Nyíregyháza – Szolnok, 2007.
- Vásárhelyi Tamás – Sinkó István: Múzeum az iskolatáskában, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004.

Tárgynév:	Zeneterápia
Félév:	3. félév
Tárgykód:	FB20
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Kozmáné Tóth Viktória
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+10
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A hallgatók megismerjék a zeneterápia fogalmát, formáit, ezek felhasználási területeit – a szavak előtti és szavakon túli kapcsolódások és kezelési formák -, mely leginkább a szabad improvizációra épül: olyan tevékenységgel, amely során az alkotó, illetve a befogadó személy szavakkal alig vagy nem kifejezhető tartalmakkal találkozik. A gyakorlatok során, saját élményen keresztül - tapasztalati tanulással - megértsék és elsajátítsák a zene eszközként történő felhasználási módjait, ezek hatását mentális, emocionális, szomatikus és interperszonális területeken. Tudják megkülönböztetni a zeneterápia és zenepedagógia céljait, feladatait, eszközeit, képesek legyenek egyszerű zeneterápiás ötletek, játékok alkalmazására.

2. Tantárgy tartalma:

- a zeneterápia fogalma, célja
- a zeneterápia felhasználási területei
- a zeneterápia formái és hatásmechanizmusai
- a zene, mint eszköz
- a zene alkotóelemei, illetve ezek hatása
- a zeneterápia tárgyi és személyi feltételei

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

Az értékelés előfeltétele a munkakövetelmények hiánytalan teljesítése:

- aktív részvétel az órákon
- egy hangszer készítése (használható, eredeti, tartós, esztétikus)
- egy szabadon választott zenemű meghallgatása után írjon a hallgató arról, milyen hatással volt rá a meghallgatott zenemű (emocionálisan, szomatikusan), illetve találjon ki rövid történetet a meghallgatott zenéhez - forrásmegjelöléssel - (minimum 2, maximum 5 oldal)

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Urbánné Varga Katalin: A muzsikának oly nagy ereje vagy... Zene és terápia

Nikolaus Buzási: A zene és a terápia fogalma, valamint közös nevezője: a zeneterápia (fordítás kézirat)

Ajánlott irodalom:

Fekete Anna: Zeneterápia Hang / mozgás terápia Kézirat 1995

Gertrud Orff: Orff zeneterápiájának alapfogalmai BGGYPTF 1994

Dr. Buda Béla: Művészetterápia 1. - A művészetek felhasználása gyógyításra és fejlesztésre (budabela.hu/tanulmányok/esszék)

Dr. Buda Béla: Művészetterápia 2. - A művészetek felhasználása gyógyításra és fejlesztésre (budabela.hu/tanulmányok/esszék)

Dr. Lázár László: Szín, zene, színeshallás (Budapest 1991.)

H-H. Decker Voigt: Zenével az életbe (Medicina Könyvkiadó Rt. 2004.)

Sáry László: Kreatív zenei gyakorlatok (Jelenkor Kiadó Pécs 2000.)

Tárgynév:	A biblioterápia alkalmazási területei III. – egyházi intézményekben
Félév:	4. félév
Tárgykód:	FB15
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Bálint Ágnes
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+10
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A tárgy olyan ismereteket nyújt a hallgatók számára, amelyek segíthetik őket a biblioterápia egyházi környezetben történő gyakorlásában. Bemutatja az egyház szöveghez, olvasáshoz való viszonyát, a Szentírás egyéni és közösségi, liturgikus, kegyességi és teológiai olvasási módjait. Tárgyalja a Szentírás és irodalom viszonyát, a különféle vallási tradíciókban keletkezett szent és laikus szövegek felhasználhatóságát a biblioterápiás munkában. Keresi a biblioterápia helyét pasztorálpszichológiában, a diakóniában és misszióban (lelkigondozásban, támogató csoportok kialakításában és az egyházi inkulturációban).

2. Tantárgy tartalma:

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A tárgy kollokviummal zárul.

Feladat házi dolgozat készítése az alábbi témák egyikéből:

- spiritualitás és irodalom
- van-e és milyen a gyógyító szöveg?
- egy vallási spirituális irányzat bemutatása

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Dér Katalin: Bibliaismeret, Műszaki, 1999

Sheldrake, Philip: A spiritualitás rövid története, Budapest, Kálvin, 2008

Ajánlott irodalom:

Scolar kézikönyv a Bibliához, Scolar, 2014

Peseschian, Nossrat: A tudós meg a tevehajcsár: keleti történetek, nyugati lelki bajok, Budapest, Helikon, 1991

Martin Buber: Haszid történetek, Budapest, 1995

Tárgynév:	Pszichiátriai alapismeretek
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FB05
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	dr. G. Tóth Anita
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A tantárgy általános célja átfogó kép nyújtása a főbb pszichopatológiai kórképek és állapotok tünettartaról, pszichodinamikai, családdinamikai és biológiai háttértörténeiről. Gyakorlatias megközelítésben elsősorban a csoporthelyzetben tapasztalható, a viselkedésben megnyilvánuló pszichés eltéréseket tárgyalja, kiemelten a legtöbb pszichiátriai rendellenesség közös tünetének, a szorongásnak a felismerését. A pszichopatológiát nem a csoporttagok „diagnosztizálásának” igényével ismerjük meg, hanem „háttországként”, háttérben álló segítségként, amely a beavatkozás módjaiban igazít el. A biblioterapeuta intervenciók lehetőségeit és saját kompetenciaterületét tematikusan választott irodalmi és szakirodalmi szövegekkel járjuk körül.

2. Tantárgy tartalma:

A kommunikáció csatornái, a nonverbális csatornák funkciói, kommunikációs „serkentők”
A visszajelzés
Áttétel, viszontáttétel – Transzparencia, hitelesség
Énvédő mechanizmusok – ellenállás a csoportban
Attitűdök, beállítódások – Diszfunkcionális attitűdök – Alapfeltevések
A norma, a magatartás és a pszichopatológia meghatározása. A pszichiátriai tünet
Az érzelmek, az érzelmi reakció, zavarai
A szorongás pszichopatológiája, magatartásbeli megnyilvánulásai
Az érzékelés zavarai
A gondolkodás zavarai
Kényszergondolatok, kényszercselekvések
Személyiségzavarok

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul.

A vizsgafeladat házi dolgozat, mely két részből áll: az elhangzott, valamint a kötelező és ajánlott olvasmányok által ismertett pszichopatológiai ismeretek felhasználása egy biblioterápiás csoportszituáció rekonstruálásában, illetve egy adott mű biblioterápiás bemutatásának megtervezésében.

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Yalom, Irvin D. – Leszcz, Melyn (2020): A csoportpszichoterápia elmélete és gyakorlata, Park, Budapest

Rudas, János (2016): Csoportdinamika, Oriold és Társai, Budapest

Ajánlott irodalom:

Tringer, László (2019): A pszichiátria tankönyve, Semmelweis, Budapest, 2019. 5. átdolgozott kiadás. *Pszichopatológia* című fejezet

Yalom, Irvin D. (2013): A terápia ajándéka, Park, Budapest

Füredi, János – Buda, Béla (2006): Múzsák a díványon, Medicina Könyvkiadó, Budapest

Gerevich, József (2005): Lány a szekrényben, Osiris Kiadó

Németh, Attila (2015): Művészek és pszichopatológia, Medicina

Tárgynév:	Biblioterápia az egyházban
Félév:	4. félév
Tárgykód:	FB15
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	Bálint Ágnes
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+10
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A tárgy olyan ismereteket nyújt a hallgatók számára, amelyek segíthetik őket a biblioterápia egyházi környezetben történő gyakorlásában. Bemutatja az egyház szöveghez, olvasáshoz való viszonyát, a Szentírás egyéni és közösségi, liturgikus, kegyességi és teológiai olvasási módjait. Keresi a szent és az egyházi tradícióban keletkezett laikus szövegek felhasználhatóságát a biblioterápiás munkában. Bevezetést nyújt a pszichológiai írásértelmezésbe, illetve keresi a biblioterápia helyét pasztorálpszichológiában, a diakóniában és misszióban (lelkigondozásban, támogató csoportok kialakításában és az egyházi inkulturációban).

2. Tantárgy tartalma:

A Könyv népe, olvasó egyház
A Szentírás olvasásának hagyománya
Vallásos irodalom, vallásos szöveghagyomány
Bibliai hermeneutikai iskolák
A pszichológiai írásértelmezés
A biblioterápia felhasználásának lehetőségei az egyházi, gyülekezeti életben

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul.

Feladat házi dolgozat készítése az alábbi témák egyikéből:

- bibliai történetek pszichológiai szempontú elemzése
- a gyógyító szöveg hatásmechanizmusa
- bibliai szöveg kreatív parafrázisa

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Dér Katalin: Bibliaismeret, Műszaki, 1999

Rózsa Huba: Ma a Biblia? Bevezetés a Biblia ismeretébe, Budapest, Szent István, 2014

Ajánlott irodalom:

Scolar kézikönyv a Bibliához, Scholar, 2014

Tóth Kálmán: Bibliafordítás, bibliamagyarázás, Budapest, Kálvin, 1994

Fabiny Tibor Hermeneutikai Kutatóközpont kiadványai

Peseschkian, Nossrat: A tudós meg a tevehajcsár: keleti történetek, nyugati lelki bajok,
Budapest, Helikon, 1991

Martin Buber: Haszid történetek, Budapest, 1995

Sheldrake, Philip: A spiritualitás rövid története, Budapest, Kálvin, 2008

Tárgynév:	Segítő kommunikáció
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FB07
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	122 501
Tárgyfelelős neve:	
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+10
Kredit:	5

---

1. Oktatás célja:

A hallgatók felkészítése a segítő helyzetben megfelelő kommunikációs stílus alkalmazására, a non-direktív, segítő beszélgetés lefolytatására, a tolerancia, a nyitottság, a felelősségtudat és a támogató attitűd kialakítása, formálása.

2. Tantárgy tartalma:

Az együttműködés és a segítség szociálpszichológiai összefüggései

A segítő kommunikáció jellemzői, tartalma, rendszere, lehetősége

A kommunikációs eszközrendszer alkalmazási lehetősége a segítő kommunikációban

Segítő, nondirektív beszélgetés:

- Adekvát, nyílt és kongruens kommunikáció gyakorlása
- A segítő kapcsolat kommunikációs eszközeinek gyakorlása

Konfliktuskezelési technikák (modellálás)

Kommunikációs zavarok.

3. Számonkérési és értékelési rendszere:

A hallgató legyen képes a különböző kommunikációs helyzetek felismerésére, a kommunikációs gátak kiküszöbölésére, a megfelelő kapcsolat kialakítására, a problémák feltárására és elemzésére, a konfliktusok értelmezésére, előítéleteinek, szerep-összeférhetlenségeinek felismerésére és meghaladására.

Attitűdjét a tolerancia, a nyitottság és a felelősségtudat jellemezze.

4. Irodalom:

Kötelező irodalom:

Tringer László: A gyógyító beszélgetés. Medicina kiadó, Budapest, 2007.

P. Brander – C. Cardenas – J. Abad – R. Gomes – M. Taylor (2004): „Te is más vagy, te sem vagy más”. Képzők könyve. Mobilitás Európai Fejlesztési igazgatósága, Budapest

Friedemann Schulz von Thun: A kommunikáció zavarai és feloldásuk. Háttér Kiadó, Budapest, 2012.

Ajánlott irodalom:

Németh Erzsébet: Kommunikációs technikák. Szent István Egyetem, Gödöllő, 2001.

Barta Tamás: Személyiség, kommunikáció, etika. Szokratész Külgazdasági Akadémia, Budapest, 2003.

Ruth Bang: A célzott beszélgetés, Tankönyvkiadó, Budapest, 1980.

SAKADOLGOZATI ÚTMUTATÓ ÉS KÖVETELMÉNYEK

Preambulum

A hallgatónak az oklevél/bizonyítvány megszerzéséhez szakdolgozatot, záródolgozatot (a továbbiakban: szakdolgozat) kell készítenie.

A szakdolgozat készítésével kapcsolatos jelen szabályozás a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 38. §-ában rögzített szabályokkal együttesen érvényes. Az útmutatóban nem rögzített kérdésekben a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat rendelkezései érvényesek.

A szakdolgozat célja

A szakdolgozat a szakképzettségnek megfelelő, a szakmához kapcsolódóan bármely témakörben elkészített tudományos jellegű dolgozat, amely a hallgató alapos szaktárgyi felkészültségét bizonyítja, s melynek elkészítésével a hallgatónak tanúsítania kell, hogy tanulmányai során elsajátította a könyvtárhasználat és az irodalomkutatás alapjait, valamint bizonyítja, hogy egyes szakmai kérdések feldolgozása kapcsán képes saját véleményét szabatosan és tömören megfogalmazni, azt megfelelő írásos formában dokumentálni, továbbá bíráló bizottság előtt szóbeli vitában sikeresen megvédeni.

A szakdolgozat követelményei

- 1) Bizonyítsa, hogy a jelölt képes egy – szakmai kompetenciájába illeszkedő – témát logikusan, világosan kifejtett szövegbe szerkeszteni.
- 2) Igazolja, hogy a választott témában ismeri a legfontosabb szakirodalmat, és képes az információkat a tudományos követelményeknek megfelelő hivatkozással saját gondolatmenetébe illeszteni.
- 3) Tanúsítsa, hogy ismeri és helyesen használja a választott téma terminológiáját.
- 4) Empirikus téma esetében képes vizsgálati szempontok kidolgozására és azok elemzésére, következtetések levonására.
- 5) Elméleti téma esetében igazolni tudja a témának a szakterülete szempontjából hasznosítható tanulságait.

A szakdolgozat elfogadott műfajai

- (1) empirikus vizsgálatot bemutató dolgozat,
- (2) szintetizáló jellegű elméleti elemző tanulmány
- (3) innovatív alkotás, valamint annak leírása és
- (4) történeti jellegű elemző vagy leíró munka.

1) Az empirikus vizsgálat lehet felmérés, esetelemzés, kísérlet. A minta nagysága függ a vizsgálat jellegétől. A dolgozat elméleti bevezető részében be kell mutatni a szakterület hazai és fontosabb nemzetközi tendenciáit. Az adatok elemzésére használt statisztikai eljárásokat mindig a megoldandó feladat jellege határozza meg.

2) Az elméleti elemző munka lehet metaanalízis, azaz több tudományos munka szintetizáló áttekintése és az eredmények kvantitatív összegzése, ill. elemző bemutatása. Elvárható a nemzetközi szakirodalmi információk rendszereivel történő irodalmi feltárás, valamint a témával kapcsolatos legfontosabb hazai és külföldi szakirodalom ismerete és elemzése.

3) Az innovatív alkotás az iskolában vagy a közoktatási rendszer egyéb területein közvetlenül alkalmazható tananyag, oktatási segédeszköz kidolgozása (tanterv, tankönyv, teszt, munkafüzet, feladatbank stb.) és szűk körű kipróbálása. A tananyag (taneszköz) általában egy fél tanévet

(kivételes esetben egy tematikus egységet) fogjon át. A munkát bemutató leírásban elemezni kell az alkotás helyét, szerepét, hasonló adatokkal összehasonlítva bizonyítani kell annak újszerű jellegét.

4) A történeti jellegű munka lehet történeti elemzés, esettanulmány vagy leíró-összegző áttekintés egy adott témáról. A szakirodalmi áttekintés mellett a szakdolgozó lehetőség szerint eredeti történeti forrásokat is használjon fel (statisztikai források, levéltári dokumentumok, korabeli kiadványok, sajtódokumentumok).

A szakdolgozat szerkezete, stílusa és külalakja

A szakdolgozat legyen

- a) megfelelően tagolt, az egyes fejezetek épüljenek egymásra, a dolgozat egységes egészet alkosson;
- b) a részek legyenek arányosak, a gondolatmenet legyen világos, az okfejtés logikus;
- c) a stílus alapkövetelménye a szakszerűség, szabatosság, tömörség és a magyaros fogalmazás;
- d) a külalak értékét az adja, ha a dolgozat egésze áttekinthető, rendezett. Fontos a táblázatok, grafikonok, ábrák célszerű elhelyezése, szerkesztése.

A dolgozat javasolt felépítése

- a) tartalomjegyzék
- b) a téma értelmezése, a témaválasztás szubjektív és / vagy szaktudományi alapokon történő indoklása (előszó)
- c) a téma legfontosabb szakirodalmának ismertetése, a munkamódszerek bemutatása
- d) empirikus munka esetén a vizsgálattal igazolandó hipotézis ismertetése
- e) a téma /vizsgálat részletes bemutatása, az adatok elemzése
- f) következtetések levonása, összegzés
- g) irodalomjegyzék
- h) mellékletek

A szakdolgozat formai követelményei

- a) A/4 méretű lap, 2,5 cm margóbeállítás + 1 centiméter kötésmargó használata.
- b) Times New Roman betűtípus, 12 pontos betűméret, legfeljebb 1,5-es sorköz használata.
- c) **A szakdolgozat minimális terjedelme nettó 30 oldal, 60.000 karakter szóközökkel** (a bevezetéstől az összegzésig), de a 60 gépelt oldalt ne haladja meg.
- d) A dolgozat kötése a szokásos fekete kötés. A belső címlapot a 4. sz. függelék szerint kell kialakítani.
- e) A belső címlapot követő oldalra kerül a Tartalomjegyzék. A Tartalomjegyzék tartalmazza a Mellékletek számozott felsorolását is.
- f) A dolgozatot célszerű fejezetekre bontani, s az egyes fejezeteket számozni. A tagoláshoz igazodó fejezetek számozását célszerű a decimális rendszer szerint felépíteni. Az egyes fejezetek arányát a téma jellege határozza meg. Ehhez a témavezetők adnak megfelelő segítséget.
- g) A szakdolgozat értékének növelése céljából empirikus vizsgálatot bemutató tanulmány vagy innovatív alkotás, valamint annak leírása esetében tanácsos ábrák, grafikonok, fényképek elhelyezése a dolgozatban. Amennyiben ezek az éppen tárgyalt összefüggések alátámasztására, illusztrálására szolgálnak, célszerű a szöveg közé történő elhelyezésük. A nagyobb táblázatokat, diagramokat, praktikus külön oldalon, esetleg mellékletben

szerepeltetni. A táblázatokat, ábrákat, grafikonokat stb. címmel és sorszámossal kell ellátni és ezzel az azonosítóval hivatkozni rájuk a szövegben.

- h) A szakdolgozat gépelési, helyesírási és nyelvhelyességi hibái erősen rontják a munka értékét. Ezért célszerű a helyesírást a dolgozat beadása előtt külön is ellenőrizni.
- i) Az irodalomjegyzéket az egyes szerzők családneveinek megfelelően ábécé sorrendben kell összeállítani. A **bibliográfiai adatokat APA stílusban** szükséges feltüntetni. A linkkel való megadás nem elfogadható. Ha egy forrásnak nincsenek bibliográfiai adatai, akkor valószínűleg nem tudományos forrás, felhasználása kerülendő. Törvényre, interneten elérhető konferenciaelőadásra, stb. történő hivatkozást 'további felhasznált források' címszó alatt szükséges feltüntetni.

Példák az **APA hivatkozási stílusra:**

tanulmány folyóiratban

Major, L. (2012). A környezeti nevelés szerepe a környezettudatos magatartás formálásában. *Iskolakultúra*, 12(9), 67-79.

könyv:

Kovátsné Németh, M. (2010). *Az erdőpedagógiától a környezetpedagógiáig*. Comenius.

könyvfejezet:

Solymosi, K. (2004). Fejlődés és szocializáció. *N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Buda pest, 39-50.*

Részletes leírás:

https://www.statokos.com/_files/ugd/8838b0_be6799de087b42eea45492b71d75d361.pdf

BIBLIOTERÁPIA KÉPZÉS SZAKDOLGOZATI KÖVETELMÉNYEK

A biblioterápia szakirányú továbbképzési szak szakdolgozati követelményei igazodnak a képzés általános célkitűzéséhez, gyakorlatban hasznosítható elméleti ismeretek, gyakorlás által kimunkált szakmai kompetenciák meglétéről adnak számot. A képzőintézmény elvárása az, hogy a hallgató egyéb szakmai végzettségének és kompetenciáinak összefüggésében bizonyítsa, hogy a megszerzett ismereteket alkalmazni és hasznosítani tudja, képes rugalmasan és önreflexív módon saját szakterületén új készségeit beépíteni, felhasználni.

Ezért kötött elméleti tematika szakirodalmi feldolgozása helyett saját biblioterápiás csoport szervezését, tervezését, tartását, dokumentálását és elemzését javasoljuk és várjuk a jelölttől. A csoport résztvevőinek az életkora, élethelyzete, a csoport tematikája, a fogadó intézmény (ha van) vagy helyszín megválasztása szabadon történik.

A szakdolgozat alapját és témáját képező csoport alkalmával az elvárt csoportülések száma legalább hat. A szakdolgozatban ki kell térni a következő altémákra:

- A témául kiválasztott életkor, élethelyzet vagy probléma, jelenség mentálhigiénés szemléletű elemzésével bizonyítja a jelölt, hogy jártas a téma szakirodalmában
- A csoport tervezésének és az irodalmi szövegek kiválasztásának szempontjai, az előnyben részesített feldolgozási módok (szövegválasztás és módszertani ismeretek)
- A csoporttagok szűrésében, válogatásában érvényesített szempontok, dilemmák – a csoport létrejöttének szervezési kérdései
- A csoport jegyzőkönyveinek titkosított, lényegre törően rövidített megfogalmazása, mely alapjául szolgál a csoportdinamikai jelenségekre és csoportfolyamatokra is kiterő elemzés megírásában
- Önreflexív elemzése a jelölt saját vezetői stílusának, a csoport belátásainak, eredményeinek, az eredeti tervektől való életszerű és indokolt eltéréseknek, a csoport egyediségének

A szakdolgozatnak terjedelmének kb. egyharmada a szakirodalmi kitekintés, egyharmada a körültekintő tervezés és szervezés, és egyharmada a megvalósult csoport elemzése. A belső arányok ettől szükség szerint eltérhetnek az utolsó fejezet javára, mivel az elemzésben további szakirodalmi hivatkozások felhasználására is lehetőség van.